

TLAČOVÁ SPRÁVA NIKOLAUS PAUL ESTERHÁZY

Bratislava, 25.X.2025

400. rokov od zvolenia Mikuláša Grófa Esterházyho za uhorského palatína.

Dnes si pripomíname štyri storočia od historického momentu, keď bol Mikuláš Gróf Esterházy de Galantha et Frakno zvolený za uhorského palatína. Táto udalosť, ktorá sa odohrala 25. októbra 1625, predstavuje dôležitý míľnik v dejinách rodiny Esterházy, ako aj v dejinách Uhorska a zdôrazňuje úlohu šľachtických rodín pri formovaní politického systému.

Kľúčové fakty

Snemové štruktúry: Horná snemová tabuľa zahŕňala grófov, barónov, županov a biskupov so sídelnou kapitulou a jurisdikciou. Dolnú snemovú tabuľu tvorili nižšia cirkevná hierarchia, prepošti, opáti, zástupcovia slobodných kráľovských miest, sudcovia a zástupcovia komitátnej šľachty. Bratislava zostala sídlom snemu až do roku 1848.

Historické pozadie:

Po smrti posledného protestantského palatína Stanislava Grófa Thurzu v máji 1625 ostala táto funkcia neobsadená. Keďže zákon z roku 1608 hovoril o povinnosti stáleho obsadenia tejto funkcie, poslanci snemu odmietali prerokovávať kráľovské návrhy, pokiaľ nebude zvolený nový palatín.

Kandidáti:

Kráľ si vybral štyroch kandidátov: okrem Esterházyho to boli Pavol Nádasdy, Štefan Ostrosith a Ján Pálffy.

Zvolenie palatína:

25. októbra 1625 uhorský snem zvolil Mikuláša Grófa Esterházyho de Galantha et Frakno s počtom 125 hlasov, zatiaľ čo protestantský kandidát Pavol Gróf Nádasdy získal len 25 hlasov.

„Mikuláš Gróf Esterházy bol nielen vynikajúcim administrátorom, ale bol aj mostom medzi katolíckymi a protestantskými vrstvami spoločnosti,“ uviedol historik prof. Ján Novák zo Slovenskej akadémie vied. „Jeho zvolenie symbolizovalo stabilitu a kontinuitu v období, keď bolo politické usporiadanie Uhorska často rozdelené.“

Význam pre dnešok

400 rokov po tejto historickej udalosti je vhodné pripomenúť, aký vplyv mali rozhodnutia minulosti na súčasnú podobu územia bývalého Uhorska. Zvolený palatín zohral kľúčovú úlohu pri konsolidácii moci a udržiavaní rovnováhy medzi rôznymi náboženskými a sociálnymi skupinami, čo má paralely aj v dnešnom multikultúrnom a sociálne nerovnom prostredí.

Archiv Grófa Esterházyho
e-mail: archiv@esterhazy.sk
web: esterhazy.sk

SAJTÓKÖZLEMÉNY ESTERHÁZY NIKOLAUS PAUL

Pozsony, 2025.X.25.

400. éve választották meg Grófot Esterházy Miklós magyar nádorišpan.

Ma négy évszázada annak a történelmi pillanatnak emlékezünk meg, amikor Galántai és Fraknói Gróf Esterházy Miklós magyar nádorišpan választották. Ez az esemény, amelyre 1625. október 25-én került sor, fontos mérföldkövet jelent az Esterházy család, valamint Magyarország történetében, és hangsúlyozza a nemesi családok szerepét a politikai rendszer alakításában.

Főbb tények

Parlamentari struktúrák: A felső parlamenti tanácsban grófok, bárók, kormányzók és püspökök voltak, rezidenciális káptalannal és joghatósággal. Az alsó parlamenti tanácsban az alsó egyházi hierarchia, prépostok, apátok, a szabad királyi városok képviselői, bírák és a megyei nemesség képviselői voltak. Pozsony 1648-ig maradt az országgyűlés székhelye.

Történelmi háttér:

Az utolsó protestáns nádorišpan, Gróf Thurzó Szaniszló 1625 májusában bekövetkezett halála után ez a pozíció betöltetlen maradt. Mivel az 1608-as törvény kimondta, hogy a pozíciót állandó jelleggel be kell tölteni, az országgyűlés tagjai megtagadták a királyi javaslatok megvitatását, amíg új nádorišpan nem választottak.

Jelöltek:

A király négy jelöltet választott: Esterházy mellett Nádasdy Pál, Osztrósi István és Pálffy János jelöltek voltak.

A nádorišpan megválasztása:

1625. október 25-én a magyar országgyűlés 125 szavazattal megválasztotta Galántai és Fraknói Gróf Esterházy Miklós, míg a protestáns jelölt, Gróf Nádasdy Pál mindössze 25 szavazatot kapott.

„Gróf Esterházy Miklós nemcsak kiváló tisztviselő volt, hanem hídj is a társadalom katolikus és protestáns rétegei között” - mondta Ján Novák történészprofesszor, a Szlovák Tudományos Akadémia munkatársa. „Megválasztása a stabilitást és a folytonosságot szimbolizálta egy olyan időszakban, amikor Magyarország politikai rendje gyakran megosztott volt.”

Jelentőség a mai napra

400 évvel e történelmi esemény után helyénvaló felidézni a múltbeli döntések hatását az egykori Magyar Királyság területének jelenlegi formájára. A megválasztott nádorišpan kulcsszerepet játszott a hatalom megszilárdításában és a különböző vallási és társadalmi csoportok közötti egyensúly fenntartásában, ami párhuzamokat mutat a mai multikulturális és társadalmilag egyenlőtlen környezetben.

Esterházy Gróf archívuma
e-mail: archiv@esterhazy.sk
web: esterhazy.sk

PRESS RELEASE
NIKOLAUS PAUL ESTERHÁZY

Bratislava, 25.X.2025

400. years since the election of Nicolaus Count Esterházy as Hungarian Palatine.

Today we commemorate four centuries since the historical moment when Nicolaus Count Esterházy de Galantha et Frakno was elected Hungarian Palatine. This event, which took place on October 25, 1625, represents an important milestone in the history of the Esterházy family, as well as in the history of Hungary, and emphasizes the role of noble families in shaping the political system.

Key facts

Parliamentary structures: The upper parliamentary board included counts, barons, governors and bishops with a residential chapter and jurisdiction. The lower parliamentary board consisted of the lower church hierarchy, provosts, abbots, representatives of free royal cities, judges and representatives of the county nobility. Bratislava remained the seat of the Diet until 1848.

Historical background:

After the death of the last Protestant Palatine, Stanislaus Count Thurza, in May 1625, the position remained vacant. Since the law of 1608 stipulated that the position must be filled permanently, the Diet members refused to discuss the royal proposals until a new Palatine had been elected.

Candidates:

The King chose four candidates: in addition to Esterházy, they were Paul Nádasdy, Stephen Ostrosith and Jon Pálffy.

Election of the Palatine:

On October 25, 1625, the Hungarian Diet elected Nicolaus Count Esterházy de Galantha et Frakno with 125 votes, while the Protestant candidate Paul Count Nádasdy received only 25 votes.

"Nicolaus Count Esterházy was not only an excellent administrator, but also a bridge between the Catholic and Protestant layers of society," said historian Prof. Ján Novák of the Slovak Academy of Sciences. "His election symbolized stability and continuity in a period when the political order of Hungary was often divided."

Significance for today

400 years after this historical event, it is appropriate to recall the impact of past decisions on the current form of the territory of the former Kingdom of Hungary. The elected Palatine played a key role in consolidating power and maintaining balance between different religious and social groups, which has parallels in today's multicultural and socially unequal environment.

Archive of Count Esterházy

e-mail: archiv@esterhazy.sk

web: esterhazy.sk